

اثر بخشی واقعیت درمانی گروهی بر خودکارآمدی و عزت نفس و احساس خشنودی نوجوانان کم توان

مالی بدسرپرست

مهین نوروزی

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی آموزش واقعیت درمانی بر خودکارآمدی و عزت نفس و احساس خشنودی خانوادگی نوجوانان کم توان مالی بدسرپرست دبیرستان پسرانه منطقه ۱۹ تهران میباشد. پژوهش از نوع شبه آزمایشی با دو گروه برابر کنترل و آزمایش میباشد. جامعه آماری مورد مطالعه کلیه دانش آموزان کم توان مالی دبیرستان پسرانه واقع در منطقه ۱۹ تهران در سال تحصیلی ۹۷ - ۱۳۹۶ بود که پس از انجام هماهنگی های لازم، تعداد ۲۴ نفر از دانش آموزان بطور تصادفی بعد از تکمیل پرسش نامه ها که بیشترین نمره را در هر سه پرسش نامه داشتند انتخاب شده و به صورت تصادفی در دو گروه ۱۲ نفره ی آزمون و شاهد قرار گرفتند. روش جمع آوری اطلاعات جهت اندازه گیری متغیرهای مورد پژوهش، پرسشنامه خود کارآمدی و عزت نفس و احساس خشنودی خانوادگی و نیز آموزش واقعیت درمانی بر اساس پروتکل درمانی در طی ۸ جلسه برگزار و پرسشنامه ها بر روی نمونه مورد نظر اجرا گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، واریانس و نمودار و...) و در آمار استنباطی به منظور آزمون فرضیه های پژوهش از آزمون آماری (تحلیل واریانس و آزمون تعقیبی توکی) در محیط نرم افزار SPSS صورت گرفت. نمرات پیش آزمون علائم خود کارآمدی به عنوان متغیر هم پراش وارد شدند (جدول ۲). با کنترل آماری پیش آزمون $F(۱,۲۱)=۵,۸۵$ ، $P < ۰/۰۵$ ، آزمون تحلیل کوواریانس نشان داد که واقعیت درمانی به شیوه گروهی موجب افزایش خودکارآمدی میشود. هم چنین نمرات پیش آزمون عزت نفس به عنوان متغیر هم پراش وارد شد (جدول ۳). با کنترل اثر پیش آزمون $F(۱,۲۱)=۳۲۲/۶۷$ ، $P < ۰/۰۵$ ، آزمون تحلیل کوواریانس نشان داد که واقعیت درمانی به شیوه ی گروهی موجب افزایش عزت نفس در نوجوانان میشود. به منظور مقایسه تأثیر واقعیت درمانی به شیوه گروهی بر نمرات احساس خشنودی، نمرات پیش آزمون و احساس خشنودی به عنوان متغیر هم پراش وارد شدند (جدول ۴). با کنترل آماری اثر پیش آزمون $F(۱,۲۱)=۱۶۸/۰۳$ ، $P < ۰/۰۵$ ، آزمون تحلیل کوواریانس نشان داد که واقعیت درمانی به شیوه ی گروهی موجب افزایش نمرات احساس خشنودی می شود. نتایج نشان داد: آموزش به شیوه واقعیت درمانی موجب افزایش خودکارآمدی و بهبود عزت نفس نوجوانان شده است همچنین روی افزایش احساس خشنودی تأثیر داشته است.

واژگان کلیدی: واقعیت درمانی، خود کارآمدی، عزت نفس، احساس خشنودی، نوجوانان، کم توان مالی، بدسرپرست.